

Az első ádvent

Már október végén láttam, hogy a császártól elrendelt népszámlálás és adóbehajtás kihirdetése megtörtént a Szentföldön is. Attól kezdve folytonos volt a népvándorlás minden irányban az utakon.

Pár hete látom már, hogy a Szent Szűz a Krisztus születésére való előkészületekkel foglalatoskodik. Terítőket, kis ruhácskákat és kendőket varr, meg kötöget.

Így láttam azt is, hogy a Szent Szűz, több más nővel, a földön körülül egy alacsony, de nagy fiókot; kezükben két-két pálcikával, melyekre különböző színű fonalak vannak gombolyítva, egy nagyobb terítőn dolgoznak, mely köztük a fiókban ki van terítve. Anna asszony is szorgoskodik: ide-oda megy, hogy gyapjút hozzon és abból egyiknek is, másiknak is adjon, majd hogy a szolgálók dolgát irányítsa.

József egyszer éppen a Chimki határában volt, Názárettől hat óra járásnyira, mikor éjfél körül angyal jelent meg neki és utasította, hogy induljon azonnal Betlehembe, Máriával együtt, kinek ott kell világra hoznia gyermekét. Pontosan megmondta neki azt is, mit vigyen magával az útra, éspedig csak kevés és egyszerű dolgokat, főleg pedig semmilyen kötött terítőt. Máriát ültesse szamar hátára, de vigyen magával még egy kis csacsit is, csak egyéveset, melynek még nem volt fia. Ezt engedje szabadon futkosni, ő meg kövesse azt az utat, amit az mutat nekik.

Láttam azután, hogy József a názáreti házban közölte a Szent Szűzzel és Anna asszonnal, amire az éjjeli jelenésben parancsot kapott. Erre mindhárman visszatértek Anna asszony házába és ott sietve felkészültek az útra. Anna asszony csupa aggodalom volt.

A Szent Szűz tudta már előzőleg is, hogy gyermekét Betlehemben kell majd megszülnie, de alázatosságból eddig erről hallgatott. A próféták írásaiból tudott minderről, amik a Messiás születését jövendölték. Az írásokat názáreti szekrényében őrizte. Még a templomban kapta őket tanítónőitől. Sokszor átolvasgatta az írásokat és imádkozott beteljesülésükért. Vágyakozó imádsággal epekedett a Messiás eljövetele után, és már előre boldognak magasztalta magában azt a valakit, aki majd az isteni gyermeket világra hozza. Csak az volt minden kívánsága, hogy majd legkisebb szolgálója lehessen. Alázatosságában gondolni sem mert arra, hogy az a valaki éppen ő lesz.

Míntehogy tehát a próféták kijelentéseiből tudta, hogy az Üdvözítőnek Betlehemben kell majd megszületnie, annál készségesebben rendelte alá magát az isteni parancsnak és kelt útra, ami pedig számára ebben az évszakban eléggé terhes volt, mivel különösen a hegyek közé szorult völgyekben már csípős hideg járta.

Este láttam, hogy József a Szent Szűzzel, Anna asszonnak és Kleofás feleségének, Máriának, meg néhány szolgának kíséretében Anna házából útra kel. Mária fordított nyeregben kényelmesen ült a szamar hátán, amire még csomagjaikat is rárakták, József meg vezette a szamarat. Egy másik szamarat is vittek magukkal, Anna asszony hazatéréséhez. Férje az elindulásakor kint dolgozott a földeken.

Reggelre a szent utasok Ginim határába értek, ahol harmadnap előtt az angyal megjelent Józsefnek. Anna asszonnak itt legelője volt, és innen hozták elő a kis csacsit. Őt szintén magukkal kellett vinniök. A kis csacsi a menet mellett, majd meg előtte futkosott. Anna asszony és Mária érzékeny búcsút vettek a szent utasoktól, és a szolgálókkal együtt visszatértek otthonukba.

Láttam, amint a Szent Család tovább halad Gilboa hegysége felé, folyton emelkedő úton. Nem mentek át egy városon se, mert a kis csacsi mindig magányos keresztutakra tért ki, s ők követték a nyomát. Közben betértek Lázárnak egy dombon levő tanyájára, mely Szamaria irányában nem messze volt Ginim városától.

A paraszt szívesen fogadta, mert előbbi utazásaikból már ismerte őket, különösen is a Szent Szűz családja jó ismeretségben állott Lázárral.

Szép gyümölcsösök és fasorok között oly magasan fekszik a tanya, hogy a ház tetejéről messzi kilátás nyílik. Lázár még atyjától örökölte, és tanítói útján többször megfordult benne az Úr Jézus is, mikor itt a környéken tanított. A paraszt és felesége barátságosan elbeszélgetek a Szent Szűzzel. Csodálkoztak, hogy mostani állapotában vállalkozott a hosszú útra, hiszen édesanyjánál minden szükséges kényelme meglett volna.

Aztán láttam, hogy a Szent Család, innen pár órányira, de még éjjel, egy nagyon hideg völgyön keresztül, hegynek fölfelé kapaszkodik. Itt már, mintha dér is hullott volna. A Szent Szűz nagyon fázott és így szólt Szent Józsefhez:

– Meg kell pihennünk, nem bírok tovább menni.

Alighogy ezt kimondta, máris megállt a kis csacsi egy közeli öreg és

terebélyes tűlevelű fa alatt. Ennek közelében forrás is volt. Itt a fa alatt pihentek meg tehát. József pokrócokat rakott egymásra, hogy a Szent Szűz rájuk ülhessen, kit úgy emelt le a teherhordó hátáról. A Szent Szűz leült a fa tövébe, aminek alsó ágára Szent József ráakasztotta a magukkal hozott lámpást. Sokszor láttam, hogy éjjeli utasok ugyanígy jártak el.

A Szent Szűz buzgó imával kérte Isten segítségét, hogy a hideg kárt ne tegyen egészségükben. Erre hirtelen oly nagy meleg járta át, hogy kezét odanyújthatta Szent Józsefnek s az ő kezét is fölmelegítette. Itt ettek a magukkal hozott apró kenyerekből és gyümölcsökből, ittak a közeli forrás vizéből, ahova azonban Szent József egy magával hozott kis kancsóból előbb balzsamolajat csöpögtetett. József olyan vigasztalóan beszélt a Szent Szűzzel, csupa jószág volt és látszott rajta, mennyire fáj neki, hogy útjuk ilyen fáradságos.

Eddigi vándorlásukat már két folyócska is keresztelte; az egyik keskeny cölöphíd vezetett át. A kis szamár szépen átúszta a vizet. Különben is érdekes volt a szabadjára eresztett kis csacsi ide-oda futkosása. Egyenes úton, különösen hegyek között, ahol nem lehetett eltévedni, hol mögöttük, hol meg előttük futott, útelágazásoknál azonban mindig újra elébük jött, hogy a helyes irányt mutassa, ahol pedig pihenni akartak, csendesesen megállt, mint itt a terpentinfá alatt is.

Ettől a fától két óra járásnyira délnek, láttam, hogy a Szent Család egy nagy tanyához ér. A ház asszonya éppen nem volt otthon, és a gazda elutasította Szent Józsefet azzal, hogy nincs nagy szükségük a pihenőre és még bátran tovább mehetnek. Mikor innen jódarabot tovább haladtak, látták, hogy a kis csacsi befut egy üresen álló pásztoroknyárába, ahová aztán ők is betértek. Néhány pásztor, akik éppen a kunyhó kitakarításával foglalkoztak, nagyon barátságosan fogadta őket. Mindjárt szalmát, pár köteg nádat és rőzsét is hoztak, hogy tüzet gyújthassanak.

Közben ezek a pásztorok elmentek abba a tanyába, ahonnan a Szent Családot elutasították, és ott elmondták az akkorra már hazatért háziasszonynak, József milyen kedves és jámbor ember, és hogy felesége milyen szép és csodálatosan szent asszony. A háziasszony szemrehányást tett a férjének, amiért ezeket a jó népeket nem fogadta be. Nyomban el is ment két gyermekével a Szent Családhoz s különböző ennivalót vitt nekik. Jó szívvel bocsánatot is kért tőlük és egészen megindult rajtuk. Jóleső pihenés és étkezés után eljött a férje

is és kérte Józsefet, bocsásson meg neki, amiért így elutasította. Tanácsot is adott, hogy még egy óráig haladjanak hegynek föl, ahol még szabbath előtt beérhetnek egy jó fogadóba, és ott is tölthetik a szabbathot. Ezután a Szent Család útnak is indult. Másnap egész napon át ott láttam időzni a Szent Családot a fogadóban. Mindketten közösen végezték imáikat. A Szent Szűz mellett ott láttam a háziasszonyt három gyermekével, de eljött látogatásukra, ugyancsak mindkét gyermekével, a tegnapi háziasszony is. Meghitten ültek együtt és egészen lebilincselte őket Mária szemérmessége és bölcsessége. Különösen nagy megindulással hallgatták, amint a gyermekekkel hosszasan elbeszélgetett és tanította őket.

A gyermekeknek kis pergament tekerceik is voltak, s Mária azokból olvasgatótt velük; utána nagy szeretettel elmagyarázta nekik, amit elolvastak, úgyhogy nem tudták róla levenni a szemüket. Oly édes volt ezt látni, s még édesebb hallgatni.

A délután folyamán Szent József a gazdával körüljárta a környéket; elbeszélgetve megnézték a kerteket és a szántóföldeket, amint azt szabbathokon az ottani jámbor embereknél mindig így látom.

A Szent Család az éjszakát is ott töltötte. Korán reggel aztán folytatták útjukat és a hegység délkeleti lejtőjén leereszkedtek egy völgybe. Most már mind jobban eltávolodtak Szamariától, pedig eddigi útirányuk mintha éppen arrafelé tartott volna. Mikor leértek, megpillanthatták a Garizim-hegyi templomot, mely messze látszik. Oromzatán oroszlán- és más állatszobrok vannak. Ezek a szobrok a napfényben féhéren csillognak.

Innen már sík úton láttam őket haladni. A Szent Szűz közben-közben gyalog is megy. Alkalmasabb helyeken többször meg is pihennek és esznek. Kis kenyéreké vannak náluk és hűsítő-, de egyúttal erősítő ital is, kétfülű, kicsiny, mintás korsókban, melyek mintha ércből volnának, olyan fényesek. Balzsamolaj van bennük, s ebből kevernek a vízbe egy keveset. Néhol bogyókat és gyümölcsöket is szednek, amik naposabb helyeken még megmaradnak a bokrokban és a fákon.

Mária nem úgy ül a nyeregben, mint nálunk szokás. Lábai nem lógtak le, hanem maga alá húzva, zsámolyszerű deszkán pihennek. Így minden mozdulata igen nyugodt és tisztes. Fölváltva a szamár jobb-, majd baloldalán ül. Józsefnek minden pihenőnél és leszállásnál első dolga az, hogy a Szent Szűz számára kényelmes ülő- és nyugvóhelyet készítsen.

Útjuk vége felé József mind sűrűbben tért be egyes szállásokba, mert az út a Szent Szűzre mindig kimerítőbb lett. Folyton a kis csacsitól jelzett utakon haladtak és bizony másfél napi kerülőt is tettek Jeruzsálemtől keletre. A környéken József apjának legelői voltak és így ő jól ismerte a vidéket. Ha a Betánia mögötti pusztaságon vágnak át, és egyenesen délnek mennek, Betlehemet hat óra alatt könnyen elérhették volna. Csakhogy ez az út hegyes-völgyes és különösen ebben az időszakban nehezen járható; ezért a kis csacsi nyomán mindig a völgyekben haladtak és mindjobban közeledtek a Jordánhoz.

Láttam aztán, hogy a szent utasok már fényes nappal betérnek egy pásztorlakba, mely Jánosnak jordáni keresztelőhelyétől úgy három, Betlehemtől pedig hét óra járásnyira lehet. A ház mellett, de egészen külön, volt egy pajta is. Itt a földműves szerszámokat és a pásztorok kékeit őrizték.

Az udvaron volt egy kút is, körülötte fürdőmedencékkel, amik a kútból csöveken át kapták vizüket. A gazdának sok földje lehetett, mert nagy gazdasága volt. Sok szolgát láttam jönni-menni, akik mind itt étkeztek.

A gazda nagyon barátságosan és szolgálatkészen fogadta az utasokat. Tágas helyiségbe vezette őket és a teherhordót is ellátta. Egy szolgálónak meg kellett mosnia József lábait a kútnál és másik ruhát is adott rá arra az időre, míg az övét a portól megtisztították és a gyűrődéstől rendbe hozták. Vacsorájuk után itt nyugalomra tértek.

Ettől a legutolsó betéréstől Betlehemig körülbelül három órai út állt előttük. Betlehem északi oldalán haladtak és észak felől közeledtek a városhoz. Közben letérve az útról, még egy pihenőt tartottak. Mária leszállt a szamárról és rendbe hozta ruházatát.

Innen József, a Szent Szűzzel együtt egy nagy épület felé tartott, ami több kisebb épülettől és udvartól körülvéve, csak néhány percre volt Betlehemtől. Az eleje fákkal beültetett, és mindenféle nép pihent ott a sátrak alatt. Dávid családjának ősi háza volt ez és egykor József szüleinek is otthona. Még most is laktak benne József szüleinek rokonai vagy ismerősei, de egészen idegenül bántak vele, és meg sem akarták ismerni. Ebben az időben a római bejelentő- és adószedőhivatal működött itt.

József a Szent Szűzzel, a szamarát zablán vezetve, azonnal bement, mert minden ideérkezőnek jelentkeznie kellett, s itt kis írást kapott, ami nélkül be sem engedtek senkit Betlehembe.

Innen aztán bementek Betlehembe. Az egész település szétszórtan épült. Áttört falán, mint valami lebontott kapun lehetett bejutni a városba. Mária a város elején nyugodtan megállt a szamár mellett, József meg mindjárt a legszélső házakban szállást keresett, de hiába, mert már sok vidéki utas érkezett Betlehembe, és az emberek ide-oda futkostak.

József tehát visszajött és megmondta Máriának, hogy a közelben már nem kaptak szállást, hanem beljebb kell menniök. A szamarat kantáránál fogva vezette, s a Szent Szűz mellette lépdelt. Valahányszor egy újabb utca elejéhez értek, Mária ismét megállt a szamár mellett, miközben József újra házról-házra járt, hogy szállást keressen, de mindig szomorúan jött vissza. Ez többször is megisméltődött, és a Szent Szűznek néha hosszabb ideig is várakoznia kellett. Minden tele volt jövevényekkel, mindenütt csak elutasításban volt részük. József ezért azt mondta Máriának, hogy menjenek át a város másik felébe, ott majd bizonyosan találnak szállást. Így aztán egy darab úton visszamentek arra, amerről jöttek, s déli irányban tértek le.

Most már bátortalan szorongással haladtak egy utcán végig, ami inkább országúthoz hasonlított, mert mellette a házak dombokon álltak. De itt is eredménytelen volt József minden próbálkozása.

Betlehem másik oldalán, ahol a házak még szétszórtabban épültek, egy mélyebben fekvő szabad térségre értek. Ez egy mezőhöz hasonlított. Itt már nem volt nagy forgalom. Egy olyan fészermódú találtak, amitől nem messze terebélyes fa állott, mely lombos hársfa módjára kínálta árnyékát. Törzse sima volt, s kinyúló ágai szinte egy tetőt formáztak.

Ehhez a fához vezette József a Szent Szűzet. A fatörzs tövében úti poggyászukból kényelmes ülőhelyet csinált neki, hogy kipihenhesse magát, ő meg elindult a közeli házakba szállást keresni. A szamár fejjel a fa felé fordulva állt.

Mária először, csak úgy állva, nekitámaszkodott a fának. Bő fehér gyapjúruhája öv nélkül, ráncokban omlott végig rajta, fejét fehér fátyol borította. Sok ember ment el arra, oda is néztek, nem is sejtve, hogy Üdvözítőjük oly közel van hozzájuk. A Szent Szűz meg csak alázatosan, türelmesen várakozott. De bizony már nagyon sokáig kellett várnia, s ezért maga elé vont lábakkal leült a pokrócra. Karjait keblén keresztbe fektetve lehajtott fejjel ült itt tovább. József most is elszomorodva tért vissza: szállást itt sem talált. Azok a barátai, kikről a

Szent Szűznek beszélt, alig akarták megismerni. Sírva mondta ezt el, s még Mária vigasztalta.

József aztán még egyszer végigment minden házon, de mert kérésénél éppen feleségének közeli lebetegedésére hivatkozott, annál határozottabban utasították vissza.

A hely ugyan eléggé magányos volt, de egyes arra menők végül mégis csak megálltak, s a távolból néztek kíváncsian a Szent Szűzre, amint ez már történni szokott, ha valakit esti szürkületben sokáig látunk egy helyben állani. Úgy gondolom, egyesek meg is szólították és megkérdezték, hogy kicsoda?

Vége újra előjött József, de oly leverten, hogy szinte félve közeledett. Minden hiába, mondotta, de tud a város előtt egy védett helyet, ahol pásztorok szoktak meghúzódni, s ahová ők is többször betértek, mikor jószággal jöttek a városba. Ott majd egészen bizonyosan találnak szállást. A helyet már fiatal kora óta ismeri; ide vonult félre többször imádkozni és itt rejtőzött el testvérei elől, mikor bántani akarták. Ha a pásztorok meg is jönnének, könnyen megegyezik majd velük. De ebben az évszakban nemigen tartózkodnak benne. Csak Máriának legyen meg egyszer a nyugodt helye, akkor majd újra körülnéz.

Így tehát a keleti oldalon újra kiballagtak Betlehemből és egy gyalogösvényen balra kanyarodtak. Olyanforma út volt ez, mint amilyen kisvárosok leomlott falai, sírjai és sáncai között szokott húzódni. Kezdetben kissé emelkedett, föl egészen egy dombig; onnan ismét lefelé haladtak és Betlehem keleti oldalán, pár percrenyire a várostól, elértek egy másik dombhoz vagy régi sánchoz, amely előtt igen kedves helyen, különböző fák állottak. Nagyjából részben tűlevelűek (terpentinfa és cédrusok), a többieknek meg olyan kis levelűek voltak, mint nálunk a puszpángnak. Az egész hely úgy festett, mint kisvárosok szélén a lerombolt sáncok környéke.

A nap már jó mélyen járt, mikor odaértek egy barlang bejáratához. A kis csacsi, mely mindjárt József szülőházától, a várost megkerülve, idefutott, most azonnal elébük jött, amint ideértek és játékos jókedvvel ugrált körülöttük. Ekkor a Szent Szűz így szólt Szent Józsefhez:

– Lám, bizonyosan azt akarta Isten, hogy ide térjünk be szállásra.

József azonban nagyon szomorú volt és magában megszegyenülést érzett, főleg, mert oly sokszor hangoztatta, milyen jó fogadtatásban lesz majd részük Betlehemben. A teherhordó szamarat beállította a

barlang bejárata fölött kiugró tető alá, ugyanott jó ülést csinált a Szent Szűz számára, ahová az le is ült, ő maga meg lámpát gyújtott, kinyitotta a barlang vesszőből font ajtaját és belépett.

A barlang bejárata keskeny volt, mert a falak mellett sok, kákához hasonló szalmaköteg állott, ezekre barna pokrócokat terítettek. De még beljebb, a tulajdonképpeni barlangban is, több holmi volt, ami elfoglalta a helyet. Belőlük József, amennyire szükségesnek látta, többet kihordott, hogy a barlang északi felében kényelmes nyugvóhelyet készíthessen a Szent Szűznek. Majd égő lámpást akasztott a homályos barlang falára s bevezette a Szent Szűzet, aki leült a pokrócokból és szalmakötegekből készített fekvőhelyre. József alázatosan elnézést kért a gyenge minőségű szállásért, Mária azonban szívből örült és teljesen elégedett volt.

Mialatt Mária így pihent, József egy magával hozott börtömlővel lement a domb mögötti füves völgybe, ahol keskeny patakocská folyt, és abba két cövek segítségével úgy állította be a tömlőt, hogy az lassan megtelt vízzel. Ezzel aztán visszament a barlanghoz. Később visszatért a városba, és onnan kisebb edényeket, némi gyümölcsöt és több rőzseköteget hozott magával.

Most egy nyéllel ellátott rácsos edényformát hozott elő, ami izzó paraszt tartalmazott. Ezt a barlang bejáratánál, az északra eső fal mellett kiborította a földre, és tüzet csinált vele. A parázstartót a többi úti holmival hozta magával. A tüzelőkötegek vékony ágacsok voltak, széles sáslevelekkel gondosan átkötve.

Most József ételfőzéshez látott pépszerű, sárga szemes anyagokból és főtt húsos gyümölcsből; a gyümölcsöt evésnél kettészelték. Sok mag volt benne. Melléje kis lapos kenyéreket ettek.

Miután így megvacsoráztak és imájukat elvégezték, József fekvőhelyet készített a Szent Szűznek. Jó csomó sásra takarót terített, ami – mint már mondtam – Anna asszony házában készült, egy másik takarót meg összegöngyölítve fejpárnának helyezte el. Aztán bevezette a szamarat, és bekötötte ott, ahol nem volt útban, betömte a barlang nyílásait a légvonat ellen, utána magának is nyugvóhelyet készített a barlang bejáratánál. Igen szomorú volt és láttam, még sírt is. Majd imádkozott és alázatos megnyugvással lefeküdt.

A másnapi szabbathot a Szent Szűz a barlangban töltötte, buzgó imádság és elmélkedések között. József többször eltávozott,

valószínűleg a betlehemi zsinagógába ment. Aztán együtt láttam őket a tegnapi elkészített ételből ebédelni és imádkozni.

Mária közölte Józseffel, hogy éjfélkor jön el gyermeke megszületésének ideje; akkor lesz ugyanis kilenc hónapja annak, hogy Isten angyalától az üdvözlést vette. Kérte azért, tegyen meg ő is mindent, hogy az Istentől megígért és természetfölötti módon fogant gyermeket e világra jövetelkor, a lehető legnagyobb tisztelettel fogadják. Egyúttal egyesítse a maga imáját is az övével azokért a keményszívű emberekért, akik nem akartak Neki szállást adni. József ajánlkozott, hogy néhány ismerős jámbor asszonyt segítségére hív a városból, de a Szent Szűz ezt elhárította azzal, hogy nincs szüksége emberi segítségre.

József még a szabbath elmúlt előtt visszament Betlehembe és mihelyt a nap lenyugodott, gyorsan összevásárolt néhány szükséges dolgot; zsámolyt, kicsiny alacsony asztalkát, néhány tálat, aszalt gyümölcsöt, szőlőt, és sietett velük vissza a barlangba.

Itt újra vacsorát készített, melynek elfogyasztása után együtt imádkoztak. Aztán a maga fekvőhelyét egészen elkülönítette a barlang belsejétől úgy, hogy körülötte néhány cölöpöt vert le, és rájuk a barlangban talált gyékényekből akasztott föl néhányat. Megabrakolta még a szamarat is, mely a bejáratnál balra a fal mellett volt bekötve. A jászol takarmánytartóját jól megtöltötte sással, puha fűvel és mohával, a számarra meg takarót terített, ami a tartó szélén át lelógott.

Mikor aztán a Szent Szűz József tudtára adta, hogy ideje közeledik és ezért menjen ki a fülkéjébe imádkozni, még több lámpást meggyújtott és akasztott föl a barlangban. Egyszerre neszt hallott a bejárat felől, s ezért kiment a barlang elé. Ott találta a kis csacsit, mely eddig szabadon futkosott a völgyben. Az pedig vidáman futott hozzá és játékosan ugrált körülötte. József a barlang kiugró teteje alatt megkötötte és szénát szórt elébe.

Mikor visszament a barlangba és hálófülkéje nyílásából még egy pillantást vetett a Szent Szűzre, látta, hogy az neki háttal fordult és arccal kelet felé fekvőhelyén térdelve imádkozik. Úgy látta, mintha csupa tűzláng venné körül Máriát, az egész barlangot pedig csodás ragyogás töltötte be. József éppúgy nézett a Szent Szűzre, mint ahogy Mózes tekintett az égő csipkebokorra. Ekkor szent félelemmel eltelve bevonult kis fülkéjébe és arca borulva imádkozott.

(Emmerich Katalin betlehemi látomása)